لێچاوپێکەوتنی باڵیۆزەکانی عێراق، سەماحەتی حەکیم: جیهان ئێستا لەرزینەك لە بەهاکان و دوو ڕووی لە پۆوڕکان بەخشەوە دەبینێت

سەماحەتی حەکیم سەرکی هاوپەیمانێتی هێزەکانی دووتی نیشتمانی گوتی ئێستا جیهان لەرزینەك لە بەهاکان و دوو ڕووی لە پۆوڕکان بەخشەوە دەبینێت، کە بەهێزو زیاتر لە دوو ملیۆن و سەسەد هەزار کەس بێ ئاو و خواردن و دەرمان و سووتەمەنی دەناڵنن، گوتیشی بێ دەنگی جیهان بەڵێی دوو ڕوویی پۆوڕکانی مامەکردنە لەگەڵ مافی مرۆڤ و ئازادی دەربڕین و مافی گەلان لە گوزارشت کردن لەخۆیان.

سەماحەتی ڕوونیشی کردەوە لە دیداری باڵیۆزەکانی عێراق لەوانەی لە کۆگرێی حووتەمی باڵیۆزانی عێراق بەشداری دەکەن، لەم کۆنگرێیەش کە لە 5-11-2023 ئەنجامدرا بەڕێز دکتۆر فوئاد حوسێن جێگری سەرکی وەزیران ئامادە بوو لەگەڵ ستافی پێشکەوتووی وەزارەت، سەماحەتی گوتی قەیرانی غەزە ناڕەت تەنها لە بەرداوەکانی حووتی ئۆکتۆبەر کورت بکرێتەوە، بەڵکو ئەوە ئەنجامێکە لە قۆناغێکی سەخت لەسەر فەلەستینییەکان کە ئەوە حەوت دەیەیە هەیە، هەروەها پیرەزبایی دەستپێکی کۆنگرێی حووتەمی باڵیۆزانی عیراقی کرد، دواتر دووپاتی کردەوە کە ئەو جۆرە کۆنگرانە گرنگێ بە بەردەوامی و ڕاوەژکردن لەسەر هەڵوێستەکان و دیاری کردنی کارە پێشنگەکان، هەروەها ئەو کۆنگرێیەش لە ساتێکی تایبەت ساز دەکرێت، بەهەی ئەو ڕووداوانەی لە ناوچەکە و چەند پانتاییەکی عێراق ڕووددات و کاریگەرییەکانی ئەوەش.
هەروەها سەماحەتی ستایشی هەڵوێستی عێراقی کرد کە دەستپێشخەرێ بە پاڵپشتی کەیسی فەلەستینی لەڕووی مەرجەعیەت و خێك و میدیایەوە، جەختیشی کردەوە لەسەر ئەوەی کە بەیاری شێ یان ئاشتی لە کارەکانی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق و ئەوەش کارێکی تایبەتە کە دەستوور بەیاری لەسەر داوە و دامودەزگای تەشریعیش لە ئێستەی گرتوە، داواشی کرد چاو بەهەندێك گەڕانگاری لە ئەفریقیا بکرێت و کرانەوە بەڕوویان هەبێت، لەبەر ئەوەی ئەفریقیا و نوێنەرایەتی دپلەماتی پانەمان پێوە دەنێت کەیزبەندی جارێکی دیکە بە پێشنگەکان بکەینەوە، ڕوونیشی کردەوە کە ڕەکابەری ئێستا ئابووری و کەشو هەوایە دوای ئەوەی ڕەکابەری ئەمنی و سیاسی تێپەڕا، ئاماژەشی کرد کە سەقامگیری سیاسی سەقامگیری ئەمنی و کۆمەڵایەتی و هەڵی ئابووریش دەهێنێتە کایەوە، دووپاتیشی کردەوە کە هاوپەیمانێتی کارگێی دووێت هاوپەیمانێتیەکە حکومدارێ و پێکهاتەکانی تێپەڕکردوە.

هەروەها جەختیشی کردەوە لەسەر بە بازاڕکردنی سەرکەوتنەکانی عێراق و هەوڵشانەوەی بەچوونی نەرێنی لەسەری و بەاوکردنەوەی وێنەی ئەرێنی و باش چونکە باڵیۆزخانەکان ئاوێنەیکن وێنەکە بە هەموو جیهان پیشان دەدات، گوتیشی دەبێت ئەوانە پێشنگ بن و کاریان لەسەر بکرێت:
چارەسەرکردنی بەچوونە خراپە چەسپاوەکانی سەر عێراق لە مەشك و بیری ولاتانی ناوچەکە و جیهان و کرانەوە بەڕووی هەمووان بەشەوێك کە خزمەتی بەرژەوەندیەکانی عێراق بکات و ئەو بەچوونە باشش بقەستێتەوە و بەو قۆناغە بوات.
پێڕەوکردنی پێشنگی ئابووری بە عێراق لە جووڵەی دیپلەماتی وفشارکردن بە دروستکردنی هاوبەشی ئابووری بە عێراق و هاندانی کەمپانیاکان بە ئەوەی نووسینگە بکەنەوە و تەنها پشت بە نووسینگە هەرێمیەکان نەبەستن.

پێڕەوکردنی بنەمای دیپلەماتی و دەربڕین لە ناسنامەی نیشتمانی کەکراوە لە ماکڕۆ کردن لەگەڵ ولاتانی ناوچەکە و جیهانیش و قەستنەوەی دیدی یەکبوون لە هەڵوێستی سیاسی بەپێچەوانەی ئەوەی پێشتر هەبوو، هەروەها بەبازار کردنی عێراق وەك وەاتێکی گەشتیاری چونکە عێراق چەندین بنەمای گەشتیاریو ئاینی و کەلتووری و ڕەشنبیری زەر گەورەی هەیە کە دەتوانێت لەگەڵ خوی جیهان بگونجێت.

پەیوەندی دیپلۆماتیکی نەرم و تیشك خستنە سەر سەرچاوەکانی بەیار لەو وڵاتانەی عێراق نوێنەری خۆی تێدا هەیە، هەروەها داپشینی کاریگەرکان لەگەڵ پەیوەندی دیپلۆماتیکی میللی و جووڵە کردن بەرەو کلیلەکانی وڵاتە میلییەکان و کۆمەڵایەتیەکان و بەکارهێنانی بە بەرژەوەندی نیشتمانی.

پەیوەندی پەیوەری کارامەیی لە پاڵاوتنی نوێنەرانی عێراق لە ڕێکخراوە مەودەوەتییەکان و خاتی دیپلۆماتی تازە، لەگەڵ کامە بوون و سوود وەرگرتن لە ئەزموونەکانی عیراق لە بواری دیپلۆماسیدا، هەروەها دەزینەوەی خاڵە بەهێزکانی ئەو وڵاتانەی کاری بە دەکەن و هەوڵدان بە کۆپی کردنی چیرۆکە سەرکەوتنەکانی ئییوان بە ئەوەی لەسەر ئاستی عێراقی سوودی لە وەربگیرێت.

داواشی کرد جوولە بکرێت لەسەر سەنتەری بیاری ئەو وڵاتانە بەهەی پلانی تێکەڵ کە دەبێتە پاشکەی هەر ژەمەکی سیاسی و خاڵی بەیار لەوەوە، کارکردن لەسەر هەوشانەوەی ڕق و کینەو گرژی ئەگەر لە عێراق یان وڵاتانی ناوچەکە و جیهانیش، دەبێت باڵیەز وەستگەیەك بێت بە چارەسەری کێشەکان نەك قووڵکردنەوەی کێشەکان، هەروەها دەبێت بایەخ لە ڕێکخراوەکانی عێراق لەو وڵاتانە بدرێت و جووڵە بکرێت لەسەر ئەو خاڵکە بەهرەمەندانە بوو ئەوەی سوودیان بە بنیاتنانی وڵاتەکەمان لەورێگرین و وەك کلیلەك بن بە کۆنتاکت و پەیوەندی لەگەڵ وڵاتانی دیکە، سەماحەتی جەختیشی کرد لەسەر پێشخستنی کاری کونسڵی و نوێکردنەوەی بەپێی پێشکەوتنی تەکنەلۆژیا و سیستەمی کارگێری و جەهێشتنی بیرۆقراتیەت و ڕێتین.

هەروەها دووپاتی کردەوە لەسەر پێشخستنی بەیزخانەکان بەشەوێك کە لە سەرووی کارە گرنگەکان بێت لەبەر ئەوەی ئەو واجیهەی عیراقە لە دەرەوە و یەکەمین وەستگەیە بە بەچونی خەڵکی دیکە لەسەر ئەوە، گوتیشی پەگرامی عێراق هاوسەنگ و پێویستە هاوسەنگییە پارێزراو بێت ،لەبەر ئەوەی عێراق بە کەسی خایەتی و بەپێی بەرژەوەندی ئەوانیش جووڵە دەکات.

لەکۆتاییدا سەماحەتی داوای کرد ئەو قەناغە بقەسترێتەوە بە ئەوەی خولی سیلکی دیپلۆماتی تازەبکرێتەوە لەگەڵ پاراستنی فرەیی و جیاکردنەوەی نوێنەراتی کردنی گەل بەپێی ئامادەبوونی پەکهاتەکان و لە نێوان هاوسەنگی حزبی و بێش بێشنە.